

Prawo i Przyrzeczenie Harcerskie

D Y S K U S J A I N S T R U K T O R S K A

Ten materiał oraz aktualne informacje dotyczące
dyskusji o Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim
znajdziesz na stronie

www.zhp.pl/dyskutujemy

Dyskusja o Przyrzeczeniu i Prawie Harcerskim – jego roli i treści ma dzisiaj kluczowe znaczenie. Naszym zadaniem jest znalezienie odpowiedzi na podstawowe pytania: Jakie wartości zawarte w Prawie są dziś najistotniejsze w działaniach wychowawczych harcerstwa? Jakie zapisy powinny się zmienić? Jakie punkty powinny być dodane lub usunięte z obecnego Prawa? Czy w ogóle te zmiany wprowadzać?

Realizując *Uchwałę XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia 8 grudnia 2013 r. w sprawie Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego* w poprzednich miesiącach pracował powołany przez Przewodniczącego ZHP Zespół ds. redakcji Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego. Prace zespołu zakończyły się na początku tego roku przedłożeniem nowej redakcji Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego, którą znajdziecie w niniejszym opracowaniu.

Zgodnie z decyzją Zjazdu publikuję otrzymany od Zespołu projekt redakcji Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego oraz otwieram powszechną, ogólnopolską dyskusję instruktorską o tym projekcie. Zobowiązuję Druhny i Druhowy do wzięcia w niej udziału.

Celem materiału jest skierowanie instruktorskich dyskusji na wartości zawarte w zaproponowanej przez Zespół zmienionej redakcji Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego. Spróbujmy zastanowić się, które z wpisanych przez zespół w Prawo wartości, są istotne dla harcerstwa - wymagają dzisiaj podkreślenia i szczególnego skomentowania oraz jakich zapisów jeszcze brakuje (lub co powinno być inaczej zapisane).

Wartości, zawarte w Prawie są podstawą harcerskiego systemu wychowawczego, a ujęcie ich w konkretne nowe punkty może być wyznacznikiem dzisiejszych potrzeb wychowawczych.

Przyrzeczenie i Prawo Harcerskie są zapisane w Statucie ZHP - najważniejszym akcie prawa wewnętrznego naszego stowarzyszenia. Także my - instruktorzy - jesteśmy zobowiązani, by kierować się tymi drogowskazami moralnymi, na równi z innymi przepisami regulującymi funkcjonowanie naszej organizacji.

Pragnę wyrazić nadzieję, że w najbliższym czasie uda nam się przeprowadzić wartościową, merytoryczną dyskusję w gronie instruktorskim o najważniejszych dla nas wartościach. Głos drużynowych oraz kadry instruktorskiej wspierającej pracę drużynowych będzie w niej bardzo ważny!

Czuwaj!

h.m. Małgorzata Sinica

Harmonogram dyskusji

Dyskusja będzie się toczyć we wszystkich środowiskach instruktorskich ZHP:

W hufcach – każdy hufiec przeprowadza spotkanie instruktorskie (zbiórkę, konferencję itp.), wyniki dyskusji hufce przesyłają wg przekazanego wzoru do GK ZHP do końca kwietnia 2015 roku.

W formie **dyskusji regionalnych**, organizowanych przez Główną Kwaterę ZHP:
10.05.2015 - Warszawa
10.05.2015 - Wrocław
30.05.2015 - Kraków
30.05.2015 - Gdańsk
13.06.2015 - Kutno

W formie **ogólnopolskiej konferencji**
29 sierpnia br.
podczas 4. Zlotu Kadry ZHP

Wszystkie komendy i władze poszczególnych szczebli powinny aktywnie włączyć się w dyskusję instruktorską. Dyskusja ma nam dać odpowiedź, czy zaproponowana redakcja Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego jest właściwie zapisanym zbiorem wzorca, według którego powinniśmy wychowywać i postępować oraz czy niesie ze sobą oczekiwane zmiany.

Sprawozdanie z pracy Zespołu ds. Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego

Efekty prac Zespołu

Na mocy Uchwały XXXVIII Zjazdu Związku Harcerstwa Polskiego z dnia 8 grudnia 2013 r. w sprawie Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego, Zespół ds. Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego zobowiązany był do opracowania jednolitego projektu redakcji wraz z niezbędnymi do ewentualnej zmiany przepisów dokumentami nie później niż do 30 listopada 2014 r.

Prezentowany poniżej projekt powstał w oparciu o wnioski z udostępnionych członkom Zespołu materiałów: dokumentacji z Głównej Kwatery ZHP, ogólnodostępnej literatury harcerskiej, ogólnodostępnych badań dotyczących deklarowanych wartości, wyników badań przeprowadzonych przez członków Zespołu oraz dyskusji prowadzonych podczas spotkań.

Zespół nie opracował projektu ani wytycznych dla nowego komentarza do Prawa Harcerskiego. W trakcie prac, członkowie Zespołu nie odnaleźli jednoznacznych dowodów na powszechną znajomość czy choćby stosowanie dotychczasowych komentarzy w pracy z harcerzami. W związku z tym nie uznano za zasadne tworzenie jedyne, oficjalnego komentarza.

Zespół nie podjął decyzji na temat zasadności zmian w Prawie Harcerskim. Stało się tak zarówno z powodu braku odpowiedniej kompetencji w uchwale Zjazdu, jak i z głębokiego przekonania, że jedynym gronem o takiej mocy decyzyjnej są delegaci na kolejny Zjazd ZHP reprezentujący całą organizację.

W kwestii dotyczącej sporządzenia dokumentacji niezbędnej do przedłożenia projektu Prawa i Przyrzeczenia Harcerskiego pod obrady kolejnego Zjazdu ZHP, Zespół nie podjął działań. Członkowie Zespołu uznali, że dokumentację powinna przygotować Komisja Statutowa. Jednocześnie Zespół nie widzi zasadności wnoszenia żadnych merytorycznych zmian do projektu przez Komisję Statutową.

hm. Marcin Maryl, przewodniczący Zespołu

Skład Zespołu

Decyzja Przewodniczącego ZHP z dnia 1 marca 2014 r.

- pwd. Łukasz Kojta - Chorągiew Białostocka ZHP
- phm. Paulina Muszyńska - Chorągiew Dolnośląska ZHP
- hm. Dorota Łoś - Chorągiew Gdańska ZHP
- pwd. Krzysztof Kaczmarski - Chorągiew Kielecka ZHP
- phm. Rafał Talar - Chorągiew Krakowska ZHP
- hm. Anna Kasprowicz - Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP
- hm. Magdalena Jaworska - Chorągiew Mazowiecka ZHP
- phm. Agnieszka Kwapiszewska-Wolska - Chorągiew Lubelska ZHP
- phm. Tomasz Tomczyk - Chorągiew Łódzka ZHP
- phm. Edyta Dolecka - Chorągiew Podkarpacka ZHP
- hm. Marcin Maryl - Chorągiew Stołeczna ZHP
- phm. Bronisław Kwiaton - Chorągiew Śląska ZHP
- ks. hm. Przemysław Przekop - Chorągiew Warmińsko-Mazurska ZHP
- hm. Krzysztof Stankowski - Chorągiew Wielkopolska ZHP
- hm. Rafał Topolski - Chorągiew Zachodniopomorska ZHP
- hm. Katarzyna Pawlak - Chorągiew Ziemi Lubuskiej ZHP

Projekt Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego opracowany przez Zespół ds. Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego

PRYZRZECZENIE HARCERSKIE

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być postusznym Prawu Harcerskiemu.

Alternatywna wersja:

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce, dążyć do Sprawiedliwości i Prawdy, nieść chętną pomoc bliźnim i być postusznym Prawu Harcerskiemu.

PRAWO HARCERSKIE

1. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.
2. Harcerz stara się wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie chętną pomoc bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz dba o więzi rodzinne, szanuje starszych i jest im postuszny.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest pracowity, oszczędny i gospodarny.
10. Harcerz jest czysty w mowie i uczynkach. Jest wolny od nałogów. Nie pije alkoholu i nie pali tytoniu.

OBJAŚNIENIA

Przyrzeczenie Harcerskie

Zmiana jest przywróceniem, a zarazem przekształceniem treści Przyrzeczenia z redakcji z lat **1947-1957**. Ustanowienie wersji zawierającej odniesienie do wartości, przy jednoczesnym stosowaniu formy niezawierającej słowa „Bóg”, usankcjonuje przystępowanie do ZHP osób wyznających harcerskie wartości, które nie są gotowe na określenie swojego wyznania bądź też deklarują się jako ateści. W kwestii przywrócenia alternatywnej wersji Przyrzeczenia, Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych oraz zebranymi przez Zespół wynikami ankiet.

1. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy

Zmiana jest powrotem do kolejności punktu obecnego jako pierwszy w redakcjach Prawa Harcerskiego z lat 1911-1932. Kwestia następowania punktu „Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy” tuż po Przyrzeczeniu Harcerskim wynika ze związku, jaki między nimi występuje. Honor symbolizujący rycerza z Grabowa pełni analogiczną rolę do wyrażenia „Na mój honor” z tekstu Przyrzeczenia Skautowego opracowanego przez Roberta Baden-Powella. Z postacią Zawiszy Czarnego związana jest również legendarna prawdomówność – w tym także jak najpełniejsze wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków. W kwestii zmiany kolejności punktu, Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych oraz dostępną literaturą harcerską.

Harcerz stara się wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.

Zmiana jest przywróceniem, a zarazem przekształceniem treści punktu obecnego w redakcji Prawa Harcerskiego z lat 1964-1990. Słowo „chce” zostało zamienione na „stara się”, dzięki czemu zachowano sens punktu przy jednoczesnym zaznaczeniu, że chęci powinno zastąpić działanie. W kwestii zmiany punktu Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych, niedawnymi działaniami zespołów Głównej Kwatery (w tym wydaniem propozycji programowej pod tytułem „Chcę wiedzieć więcej niż wiem, umieć więcej niż umiem”) oraz zebranymi przez Zespół wynikami ankiet.

Harcerz dba o więzi rodzinne, szanuje starszych i jest im posłuszny.

Zmiana treści punktu nawiązuje do analogicznego punktu obecnego w redakcjach z lat 1947 i 1956. Na pierwsze miejsce wysunięto dbałość nie o dom rodzinny, lecz o więzi międzyludzkie. W dalszej kolejności znalazły się: szacunek dla starszych (wiekiem, stopniem, stażem...) oraz postuszeństwo – stanowiące pojęcie zbliżone do karność, lecz bliższe dawaniu posłuchu starszym niż karze. W kwestii zmiany punktu Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych oraz wynikami badań wartości deklarowanym przez Polaków (w których wysoką, pierwszorzędną pozycję każdorazowo zajmowała rodzina).

Harcerz jest pracowity, oszczędny i gospodarny.

Zmiana treści punktu nawiązuje do kilku punktów obecnych w redakcjach z lat 1945-1990. Wysunięta na pierwsze miejsce pracowitość jest pojęciem szerszym od sumiennego wykonywania zadań. Jest to zarazem wykazanie, że harcerz realizuje swoje cele własnym wysiłkiem – nie chce przenosić swoich obowiązków na innych bądź czerpać korzyści z cudzej pracy. Odnosi się ono zarówno do działania w zastępie, służby innym, jak i pracy zarobkowej. Zestawione razem oszczędność i gospodarność wykazują stosunek harcerza do otaczających do rzeczy i środowiska. W oszczędności zawiera się rozsądne gospodarowanie zarówno posiadanymi zasobami, otoczeniem, jak i własnym czasem. Gospodarność jest dbałością o wymienione wcześniej składniki, w której zawiera się również inwestowanie w nie. Dotychczas występująca w tym punkcie ofiarność – rozumiana zarówno jako gotowość do poświęcenia samego siebie, jak i gotowość do przekazania dóbr materialnych innym – wciąż pozostaje obecna w Przyrzeczeniu i Prawie Harcerskim. Przejawia się ono w „niesieniu chętniej pomocy bliźnim”, „pełnieniu służby Bogu i Polsce” (bądź „pełnieniu służby Polsce, dążeniu do Sprawiedliwości i Prawdy”), oraz w „byciu pożytecznym i niesieniu pomocy bliźnim”. W kwestii zmiany punktu Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych oraz wynikami badań wartości deklarowanym przez Polaków (w których wysoką, pierwszorzędną pozycję każdorazowo zajmowała rodzina).

Harcerz jest czysty w mowie i uczynkach. Jest wolny od nałogów. Nie pije alkoholu i nie pali tytoniu.

Zmiana treści punktu nawiązuje do punktu obecnego w różnych redakcjach z lat 1914-2014. Dotychczasowe redakcje punktu dotyczące nałogów traktowały o nieuleganiu im bądź walce z nimi. Zapis o wolności od nałogów zawiera w sobie zarówno pozytywny nakaz działania, konieczność zmagania z samym sobą celem ukrócenia uzależnień, jak i przeciwdziałanie powstawaniu nowych. Występujący po nim fragment dotyczący alkoholu i nałogów uległ uproszczeniu. Z początku punktu zniknęło sformułowanie dotyczące czystości w myślach. Jego faktyczny wyraz – mowa i działanie pozostały jako wystarczająca gwarancja czystych intencji i myśli, na którą harcerze mają wpływ. W kwestii zmiany punktu Zespół kierował się argumentacją z dyskusji wewnętrznych oraz zebranymi przez Zespół wynikami ankiet.

Pełny tekst sprawozdania z przebiegu prac Zespołu dostępny jest w Internecie na stronie www.zhp.pl/dyskutujemy

Po konferencjach Rady Naczelnej ZHP

220 uczestników w trzech miastach (Kraków, Warszawa, Gdańsk) - to bilans konferencji, jakie zorganizowała w 2014 roku Rada Naczelna ZHP .

„Prawo harcerskie jako system wartości – tradycja i współczesność” – pod takim tytułem podjęliśmy dyskusję o prawie harcerskim, szukając odpowiedzi na pytania dotyczące współczesnego brzmienia Prawa Harcerskiego, katalogu wartości, jakie ono odzwierciedla, wizji świata, którą chcemy kreować w XXI wieku w ZHP.

Prawo harcerskie nie jest dogmatem – to jeden z najważniejszych wniosków, jaki nasuwa się po tych konferencjach. Mamy świadomość, że obecne PH z drobnymi kosmetycznymi zmianami funkcjonuje od 1914 roku. I o ile decyzja jakich zmian mamy dokonać nie jest oczywista i jednoznaczna, to przekonanie, że zmiany są potrzebne, w zasadzie nie ulega wątpliwości.

Prawo Harcerskie to element harcerskiej tożsamości. Jego istnienie i stosowanie powinno płynąć z wnętrza organizacji, bez pomijania jego historycznych uwarunkowań. Jeśli jednak w danym momencie czujemy wewnątrz organizacji, że chcemy na nowo sformułować i zdefiniować jego zapisy, to nie ma żadnego powodu, który by nas przed tym powstrzymywał.

Prawo harcerskie to zbiór drogowskazów a nie kodeks

Sformułowania zawarte w Prawie Harcerskim mają pomóc w realizacji naszej misji. Aby to osiągnąć, nasze działania muszą być oparte na właściwych wartościach i normach. Wartości to wszystko to, co uchodzi za ważne i cenne dla jednostki i społeczeństwa oraz jest godne pożądaniami i stanowi cel dążeń ludzkich. Natomiast norma wyznacza powinności, nakazy i zakazy, wskazuje sposoby i metody realizowania nadrzędnych wartości. W tym kontekście PH jest i winno być zbiorem drogowskazów określających kierunek wszechstronnego rozwoju i kształtowania charakteru przez stawianie wyzwań.

Tak rozumiane Prawo nie jest i nie powinno być kodeksem. Harcerz jest wychowywany „ku wartościom”, a niedoskonałość stosowania PH nie wyklucza harcerza ze wspólnoty, lecz wskazuje mu właściwą ścieżkę .

Warto także podkreślić, że tolerancja na odstępstwa i wyrozumiałość w poszukiwaniu właściwej drogi rozwoju jest dużo większa w odniesieniu do harcerzy niż do instruktorów.

Prawo Harcerskie a granice tolerancji

Realizując naszą misję dążymy do tego, by harcerz, osiągając dojrzałość fizyczną, psychiczną, społeczną i duchową, reprezentował swoją postawą wartości zawarte w Prawie Harcerskim. W świecie wartości nie da się zadowolić wszystkich – i w tym kontekście prawo może wyznaczać granice tolerancji postaw, zachowań, których przekraczanie nie uzyska naszej akceptacji. Zdefiniowanie tych granic jest dzisiaj dużym problemem, ponieważ w imię tej samej tolerancji, którą niektórzy uznają za wartość samą w sobie, boimy się jednoznacznie powiedzieć, czego nie chcemy i nie akceptujemy. Możemy rozumieć też tolerancję jako naszą postawę na nieprzestrzeganie Prawa Harcerskiego. Wewnątrz organizacji jesteśmy zdecydowanie bardziej tolerancyjni na niestosowanie prawa niż nasze otoczenie zewnętrzne. Tu warto podkreślić porównanie Prawa Harcerskiego do kodeksu rycerskiego – od rycerza oczekiwano przestrzegania tegoż kodeksu. Od harcerza a szczególnie instruktora oczekuje się, że będzie wzorem. Stąd tak silne znaczenie ma w naszym postrzeganiu łamanie 10. punktu. Sami zaś jesteśmy skłonni przymykać oczy na wiele – tolerując na przykład natógowego palacza, bo to „człowiek wartościowy” i organizacja ma z niego pożytek, równocześnie zapominając, że fundamentem naszej metody jest wychowanie przez przykład.

10. punkt Prawa Harcerskiego

Zapis tego punktu nie odpowiada wyzwaniom współczesnego świata. Dziś człowiek jest narażony na zagrożenia równie niebezpieczne, jak tytoń czy alkohol i dlatego w tym kontekście obszar współczesnych zagrożeń wymaga zdefiniowania. W swoim obecnym sformułowaniu punkt ten nie jest drogowskazem a raczej zapisem kodeksowym, twardym nakazem odbiegającym od formuły i filozofii pozostałych punktów. Pozostawienie tego punktu w obecnym brzmieniu będzie miało sens tylko wtedy, kiedy konsekwentnie będziemy wymagać przestrzegania go przez instruktorów, ponieważ obecnie nasza postawa naraża nas na śmieszność i zarzut hipokryzji. Całkowita abstynencja winna być wyborem a nie nakazem.

Postawa instruktora a Prawo Harcerskie

Życie w „duchu Prawa Harcerskiego” to jedno z najważniejszych wyzwań dla instruktorów. Nie zmienimy naszej organizacji i nie będziemy budować jej autorytetu, jeśli jej instruktorzy będą reprezentowali wątpliwą postawę etyczną. Autorytet harcerstwa międzywojennego instruktorzy harcerscy budowali swoją postawą i stylem życia. Stąd też wymagania wobec instruktorów, aby żyli w zgodzie z Prawem Harcerskim, winny być dużo wyższe. Prawo musi nam towarzyszyć na co dzień, a nie tylko przy okazji organizowania Przyrzeczenia Harcerskiego czy zajęć na kursie drużynowych. W tym rozumieniu powinny nam pomagać również debaty, spotkania, konferencje – ponieważ dają one szansę na ożywienie myślenia o harcerstwie w kontekście wartości i przywracają właściwą hierarchię spraw (lepiej spierać się o pryncypia niż o to, kto ma stać w pierwszym rzędzie na defiladzie).

Co z tym Bogiem?

Obecnie stan prawa wewnętrznego ZHP w odniesieniu do religijności i stosunku do świata duchowego jest niejednoznaczny i częściowo sprzeczny. Z jednej strony składając Przyrzeczenie każdy harcerz zobowiązuje się do pełnienia służby Bogu. Z drugiej – w Statucie ZHP w §2 mamy zapis, że ZHP uznaje prawo każdego członka Związku do osobistego wyboru systemu wartości duchowych. A w podstawach wychowawczych – że służba Bogu wynika z osobistego stosunku do duchowych wartości życia, takich jak: miłość, prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, piękno, przyjaźń, braterstwo, nadzieja. Z kolei w Uchwale XXX Zjazdu ZHP czytamy, iż służbę Bogu rozumiemy jak w Konstytucji WOSM – czyli jako stosowanie się do zasad duchowych, lojalność wobec religii, która je wyraża.

W dalszych rozważaniach możliwe są następujące warianty:

- » Wyraźne sformułowanie wymogu religijności – przez pozostawienie tekstu Przyrzeczenia Harcerskiego bez zmian i usunięcie ze Statutu i podstaw wychowawczych zapisów stwarzających pole do odmiennych interpretacji.
- » Pozostawienie stanu obecnego bez zmian.
- » Przywrócenie drugiej rotacji Przyrzeczenia – czyli powrót do stanu z lat 1990-1995.
- » Zmiana obowiązującej rotacji Przyrzeczenia – tak by nie odwoływała się wprost do Boga.

Nie ulega wątpliwości, iż wokół tych czterech wariantów będzie toczyć się dalsza dyskusja – bardzo ważna i potrzebna, ponieważ pozwala ona na lepsze zrozumienie naszych intencji, postaw i oczekiwań.

Konkluzje

- » W 2015 roku powinny odbywać się dalsze konferencje instruktorskie – ponieważ tylko w ten sposób instruktorzy ZHP będą mogli wyrobić sobie rzeczywisty pogląd na Prawo Harcerskie.
- » Dalsza dyskusja i debaty pozwolą także na rozbudzenie fermentu intelektualnego na wszystkich szczeblach Związku, co powinno zaowocować także większym zwróceniem uwagi na życie zgodne z duchem Prawa Harcerskiego.
- » Koniecznie należy zacząć aktywnie pracować z prawem na kursach wszystkich poziomów.
- » Punkty Prawa Harcerskiego powinny stać się hasłami dużych kampanii społecznych realizowanych przez ZHP.

hm. Marian Antonik, wiceprzewodniczący ZHP

Zapisy Konstytucji Światowej Organizacji Ruchu Skautowego związane z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim, które dotyczą ZHP jako członka WOSM

Artykuł II

Zasady

1. Ruch skautowy opiera się na następujących zasadach:

Służba Bogu

Stosowanie się do zasad duchowych, lojalność wobec religii, która je wyraża i przyjęcie obowiązków stąd wynikających.

Służba innym

Lojalność wobec własnego kraju połączona z działaniami na rzecz lokalnego, narodowego i międzynarodowego pokoju, zrozumienia i współpracy.

Udział w rozwoju społeczeństwa, przy uznaniu i poszanowaniu godności innych oraz integralności świata przyrody.

Służba sobie

Odpowiedzialność za własny rozwój.

Przestrzeganie Prawa i Przyrzeczenia

2. Wszyscy członkowie ruchu skautowego powinni przestrzegać prawa i przyrzeczenia skautowego, wyrażającego, w języku i sformułowaniach odpowiadających kulturze i cywilizacji każdej narodowej organizacji skautowej i zaakceptowanych przez Organizację Światową, zasady służby Bogu, służby innym i służby sobie, zainspirowanego Prawem i Przyrzeczeniem stworzonym przez Założyciela ruchu skautowego w następującym brzmieniu:

Przyrzeczenie Skautowe

Przyrzekam na swój honor, że uczynię wszystko, co w mojej mocy, aby:

- » służyć Bogu i Królowi (lub Bogu i mojemu krajowi),
- » zawsze pomagać innym,
- » przestrzegać Prawa Skautowego.

Prawo Skautowe

1. Na słowie skauta można polegać.
2. Skaut jest lojalny.
3. Obowiązkiem skauta jest być pożytecznym i pomagać innym.
4. Skaut jest przyjacielem wszystkich i bratem każdego innego skauta.
5. Skaut jest uprzejmy.
6. Skaut jest przyjacielem zwierząt.
7. Skaut bez dyskusji wykonuje polecenia rodziców, zastępowego i drużynowego.
8. Skaut uśmiecha się i pogwizduje pomimo wszelkich przeciwności.
9. Skaut jest oszczędny.
10. Skaut jest czysty w myśli, mowie i uczynkach.

Przyrzeczenie Harcerskie

Zespół proponuje dodać alternatywną rotę.

Mam szczerą wolę całym życiem
pełnić służbę Bogu i Polsce,
nieść chętną pomoc bliźnim
i być posłusznym Prawu Harcerskiemu.

Propozycja alternatywnej wersji:

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Polsce,
dążyć do Sprawiedliwości i Prawdy, nieść chętną pomoc
bliźnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Jak dzisiaj drużyny pracują z Przyrzeczeniem Harcerskim?
- Jaką rolę Bóg pełni dzisiaj w życiu człowieka?
- Czy Bóg odnosi się jedynie do Sprawiedliwości i Prawdy?
- Czy dzisiaj w ZHP potrzebne są dwie rotę Przyrzeczenia Harcerskiego?

Prawo Harcerskie

Zespół proponuje nowy zestaw 10 punktów Prawa Harcerskiego – część punktów jest taka sama jak dotychczas, część się różni.

I. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Harcerze powinni w każdych okolicznościach mówić prawdę?
- Czy podkreślać pełną zgodność słów z czynami?
- Co jest w tym punkcie najistotniejsze?
- Jak dzisiaj rozumieć odwołanie do cech charakteru średniowiecznego rycerza? Wielu nie jest on nawet znany. Skąd ten rycerz w Prawie Harcerskim?
- Czy w Prawie Harcerskim powinny znajdować się powtórzenia? Punkt piąty mówi, że harcerz postępuje po rycersku. Skoro prawdomówność była jedną z cech Zawiszy Czarnego (uznawanego za wzór rycerstwa), to po co powtarzać ją w punkcie drugim? Jako jedna z wielu wynika ona z punktu piątego.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej, gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

II. Harcerz stara się wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Jak podkreślać rolę nauki, zdobywanie kompetencji i dążenie do mistrzostwa w tym wszystkim, co chce się robić?
- Istotne jest dzisiaj zwrócenie uwagi na samokształcenie i chęć zdobywania wiedzy i umiejętności. W jaki sposób konieczność takich działań wpajać harcerzom?
- Zdobywanie nowych umiejętności i doświadczenia wpływają na lepsze odnajdywanie się na rynku pracy - w jaki sposób konieczność takich działań wpajać harcerzom?
- Nie powinno się wprowadzać takiego punktu Prawa Harcerskiego.
- ...

III. Harcerz jest pożyteczny i niesie chętną pomoc bliźnim.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Realizacja tego punktu Prawa Harcerskiego w codziennym życiu powinna zakładać nieustanne „bycie potrzebnym” i niesienie pomocy innym, nawet w sprawach drobnych.
- Pomoc bliźniemu może mieć także inny wymiar, jakim jest ratowanie innych w chwilach zagrożenia.
- Pomóc to umieć odnaleźć się w sytuacjach, w których ludzie nie z własnej winy znajdują się w trudnym położeniu.
- Wszystkie podejmowane działania – aby mogły być uznane jako niesienie pomocy bliźnim – muszą być podejmowane w pełni dobrowolnie.
- Konieczne jest podejmowanie służby innym jako przewyciężanie własnego egoizmu.
- Każdy, kto złoży Przyrzeczenie powinien odnaleźć dla siebie stałe pole służby.
- Dla kogo harcerz ma być pożyteczny? Czy należy inaczej sformułować ten zapis, aby w sposób bardziej czytelny informował o tym, że całe społeczeństwo, począwszy od własnego podwórka, aż po cały kraj, ma czerpać pożytek z harcerstwa?
- Dlaczego pomoc bliźnim, którą obiecujemy składając Przyrzeczenie jest przywołana kolejny raz w tym punkcie Prawa? Dlaczego nie brzmi on „Harcerz jest pożyteczny i chętnie służy swojej ojczyźnie”? Bycie pożytecznym, służba dla Polski, niesienie pomocy bliźnim wynikają z siebie nawzajem i są połączone logicznie.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

IV. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Określenie „Za brata uważa każdego innego harcerza” powinno odnosić się do wszystkich skautów i harcerzy.
- Realizować ideę braterstwa na co dzień, to oprócz podejmowane działania na wzajemnym zaufaniu i prawidłowych relacjach międzyludzkich.
- Ważną sprawą jest, by rzetelnie wykonywać zadania i wywiązywać się z obowiązków podejmowanych na rzecz naszej wspólnoty (rodzina, szkoła, harcerstwo itd.).
- Harcerstwo jest tylko w Polsce. We wszystkich innych krajach jest skauting. My przez innych uważani jesteśmy także za skautów, harcerstwo to nasza własna nazwa, używamy jej tylko wobec siebie (polskich skautów). Czy lepiej byłoby zmienić zapis tego punktu na „za brata uważa każdego innego skauta”?
- Zamiana słowa „brat” na „przyjaciół” pozwoli na zbliżenie Prawa Harcerskiego do współczesnego języka.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej, gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

V. Harcerz postępuje po rycersku.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Formuła postępowania po rycersku stawia przed nami wymagania w odniesieniu do sposobu postępowania, zasad działania a nawet wyglądu. Dziś zasady rycerskiego zachowania to:
 - » męstwo, odwaga, sprawność w działaniu, lojalność w stosunku do przełożonych i współtowarzyszy;
 - » bezinteresowność, uczciwość, prawość i prawdomówność;
 - » opiekuńczy stosunek do słabszych, bezbronnych i dzieci oraz szczególny stosunek do kobiet dodatkowo pełen szacunku, uwielbienia, elegancji i kurtuazji, życzliwości, wyrozumiałości i delikatności w postępowaniu;
 - » zachowywanie się zawsze z osobistą godnością, z wyglądem, ubiorem i postawą dostosowaną do okoliczności.
- Rycerskość powinna się przejawiać w umiejętności rzeczowej, merytorycznej i kulturalnej wymianie poglądów („Pięknie się różnić”).
- Należy umieć odróżniać dobro od zła.
- Jak rozumieć odwołanie się akurat do tradycji rycerskiej? Nie dla wszystkich oczywista jest heroicność polskiego rycerstwa. Dla niektórych autorów, w tym historyków, jest ona bardzo wątpliwa. Więc może lepiej byłoby poszukać odniesienia bliżej naszych czasów? Może harcerze z Szarych Szeregów?
- Jak harcerki mają rozumieć rycerskie postępowanie? Żadna kobieta nie dała takiego przykładu. Za to w Szarych Szeregach było mnóstwo bohaterskich harcerek – łączniczek, sanitariuszek, które pracowały, walczyły i ginęły ramię w ramię ze swymi kolegami.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

VI. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DISKUSJI

- Jesteśmy integralną częścią ziemskiego ekosystemu, którego trwałe zakłócenie przez działalność ludzką będzie dla nas tragiczne. Pożądane działania to przede wszystkim:
 - » odkrywanie piękna otaczającego nas świata,
 - » poznawanie praw i współzależności rządzących przyrodą,
 - » uczenie korzystania z dobrodziejstw i zasobów przyrody,
 - » przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego,
 - » dbałość i troska o wszystkie zwierzęta,
 - » różnorodne działania na rzecz zachowania i rozwoju obszarów leśnych i terenów zielonych,
 - » nieniszczenie bez uzasadnionej potrzeby roślin,
 - » pozostawianie po obozie czy biwaku miejsca w stanie takim, jak je zastaliśmy.
- Istotną sprawą, są różnorodne działania zmniejszające negatywny wpływ oddziaływania na nasz ekosystem. Przykładowo:
 - » sortowanie odpadów, zbieranie makulatury, przedmiotów metalowych, szklanych, plastikowych, ect.
 - » rozsądna gospodarka ciepłem, światłem czy wodą,
 - » mniejsza ilość zużywanych środków chemicznych,
 - » zachowanie kultury i odpowiedzialności przy pozbywaniu się zbędnych surowców.
- Uproszczenie do „Harcerz jest przyjacielem przyrody” wpłynęłoby na lepsze rozumienie tego punktu prawa harcerskiego.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

VII. Harcerz dba o więzi rodzinne, szanuje starszych i jest im posłuszny.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DISKUSJI

- Na pierwsze miejsce wysunięto dzisiaj dbałość nie o dom rodzinny, lecz o więzi międzyludzkie.
- Szacunek dla starszych (wiekiem, stopniem, stażem...) oraz posłuszeństwo – stanowiące pojęcie zbliżone do karności, lecz bliższe dawaniu posłuchu starszym, niż karze jest w starzejącym się społeczeństwie dużą wartością.
- Nie powinno się wprowadzać takiego punktu Prawa Harcerskiego.
- Należy usunąć słowo „posłuszny” i rozszerzyć ten punkt o poszanowanie dla swoich przyjaciół, umiejętność współpracy w grupie i dodanie umiejętności mądrego przywództwa.
- ...

VIII. Harcerz jest zawsze pogodny.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Wszystkie zadania i obowiązki należy realizować z uśmiechem i optymistycznym podejściem.
- Należy być miłym, życzliwym i uczynnym, a żartem, uśmiechem i przyjaznym zachowaniem zjednywać sobie przyjaciół, jak również rozładowywać nawet najbardziej napiętą sytuację.
- Dobrze jest uczyć się wiary we własne siły.
- Należy umieć traktować siebie samego nie zawsze poważnie, umieć spojrzeć na siebie w krzywym zwierciadle.
- Warto pamiętać, by w ślad za poczuciem humoru szło poczucie taktu.
- W kontaktach z innymi ludźmi pożyteczne jest wprowadzanie pogodnego nastroju, życzliwości wzajemnej i przyjaznej atmosfery.
- Czym jest „pogoda ducha”? Może zastąpić ją tym, że harcerz rozumie swoje postępowanie, potrafi przewidzieć konsekwencje swojego zachowania, a także – być może – jest pewny siebie lub wierzy w swoje możliwości.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej, gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

IX. Harcerz jest pracowity, oszczędny i gospodarny.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Istotny jest tu wymóg przezorności w gospodarowaniu własnymi zasobami finansowymi.
- Warta szczególnego podkreślenia jest troska o wszystko, co znajduje się we wspólnym użytkowaniu.
- Konieczne jest zwrócenie uwagi na unikanie beztroskich i bezmyślnych zachowań i działań, które narażą nas lub innych na dodatkową pracę, koszty lub wydatki.
- Konieczne są: dbałość i działania na rzecz zasobności i gospodarności różnych wspólnot, w których przyszło (przyjdzie) nam funkcjonować.
- Ważną rolę odgrywa umiejętność gospodarowania własnym czasem.
- Istotne są tu zagadnienia stronięcia od gier hazardowych oraz ofiarności na rzecz potrzebujących pomocy oraz ofiarności w działaniu w sytuacjach kryzysowych.
- Podkreślić należy pracowitość i wywiązywanie się z podjętych zadań.
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej, gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

X. Harcerz jest czysty w mowie i uczynkach. Jest wolny od nałogów. Nie pije alkoholu i nie pali tytoniu.

RÓŻNE GŁOSY INSTRUKTORÓW / PYTANIA DO DYSKUSJI

- Należy unikać wulgarnych rozmów, zachowań i dowcipów, które świadczą o braku osobistej kultury.
- Należy zaznaczyć sprawę odpowiedzialności w stosunkach damsko-męskich.
- Szczególnie ważny jest tu rozsądek, rozwaga i takt.
- Zapis „Nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych” winien być interpretowany jako bezwzględny nakaz abstynencji, nakaz nieulegania wszelkim nałogom, nie tylko tym, które są tu wyszczególnione.
- Należy zwrócić uwagę na nieuleganie żadnym nałogom.
- Ponieważ alkohol i palenie tytoniu to też nałogi, powinno się wykreślić ostatnie zdanie.
- Zakaz wyklucza odpowiedzialność za swoje postępowanie i pełną świadomość dotyczącą przedmiotu zakazu. Zakaz powinien dotyczyć harcerzy i harcerek, którzy nie ukończyli 18. roku życia.
- Członkowie ZHP, którzy ukończyli 18. rok życia powinni zobowiązywać się do nieulegania nałogom, ponieważ wcześniejsza harcerska droga powinna nauczyć ich dokonywania trafnych wyborów i odpowiedzialności za swoje zdrowie, za swoich bliskich i całe otoczenie.
- Wystarczy postawić akcent na przeciwdziałaniu nałogom i posłużyć się sformułowaniem podobnym (lub tym samym) jak ZHPpgK: „Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach i zwalcza szkodliwe nałogi.”
- Obecny zapis punktu jest dzisiaj zbyt archaiczny, zgadzamy się z wartościami w nim zawartymi, ale ten punkt powinien brzmieć inaczej, gdyż w potocznym rozumieniu nie wynikają z niego przedstawione wartości.
- ...

Wnioski z dyskusji - ankieta

Hufiec

Chorągiew

Stopień, imię i nazwisko
osoby wypełniającej ankietę

Telefon i e-mail do osoby
wypełniającej ankietę

Wypełnioną ankietę należy przesać pocztą na adres: Główna Kwatera ZHP, ul. M. Konopnickiej 6, 00-491 Warszawa lub drogą elektroniczną (w formie skanu) na adres sekretariat.gk@zhp.pl do końca kwietnia 2015 roku.

Rota Przyrzeczenia Harcerskiego

Uważamy, że należy zostawić jedną Rotę brzmiącą:

Uważamy, że należy wprowadzić alternatywnie dwie Roty brzmiące:

Tekst Prawa Harcerskiego

I. Na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy.

zgodzamy się z tak brzmiącym punktem

proponujemy następujący zapis tego punktu:

nie powinno być takiego punktu

II. Harcerz stara się wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie.

zgodzamy się z tak brzmiącym punktem

proponujemy następujący zapis tego punktu:

nie powinno być takiego punktu

III. Harcerz jest pożyteczny i niesie chętną pomoc bliźnim.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

IV. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

V. Harcerz postępuje po rycersku.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

VI. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

VII. Harcerz dba o więzi rodzinne, szanuje starszych i jest im posłuszny.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

VIII. Harcerz jest zawsze pogodny

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

IX. Harcerz jest pracowity, oszczędny i gospodarny.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu:

X. Harcerz jest czysty w mowie i uczynkach. Jest wolny od nałogów. Nie pije alkoholu i nie pali tytoniu.

- zgadzamy się z tak brzmiącym punktem
 nie powinno być takiego punktu

proponujemy następujący zapis tego punktu: